

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2014-3-89 (Önaraştırma)
Karar Sayısı : 15-28/338-110
Karar Tarihi : 07.07.2015

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Ömer TORLAK
Üyeler : Arslan NARİN, Reşit GÜRPINAR, Fevzi ÖZKAN,
Dr. Metin ARSLAN, Doç. Dr. Tahir SARAÇ, Kenan TÜRK

B. RAPORTÖRLER: Mazlum YALÇINKAYA, Mesut KOÇ

C. BAŞVURUDA

BULUNAN : - Çoruh Ekmek Gıda ve İhtiyaç Mad. Akaryakıt İnş. Oto. San. Tic. A.Ş.
Baksan San. Sitesi 50. Blok No:1-7 Tepebaşı/Eskişehir

D. HAKKINDA İNCELEME

YAPILANLAR : - İç Anadolu Fırın İşverenleri Sendikası
Çınarcık Sok. No: 7/2 İstiklal Mah. Odunpazarı/Eskişehir
- İç Anadolu Fırın İşverenleri Sendikası Üyesi Fırıncılar
- Çoruh Ekmek Gıda ve İhtiyaç Mad. Akar İnş. Oto San. ve Tic. A.Ş.
Baksan San. Sitesi 50. Blok No:1-7 Tepebaşı/Eskişehir

- (1) **E. DOSYA KONUSU:** İç Anadolu Fırın İşverenleri Sendikası tarafından Çoruh Ekmek Gıda ve İhtiyaç Mad. Akar İnş. Oto San. ve Tic. A.Ş.'ye Eskişehir Ticaret Odası'nın belirlemiş olduğu azami ekmek satış fiyatının altında ekmek satmaması yönünde baskı uyguladığı iddiası.
- (2) **F. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına 10.12.2014 tarihinde giren başvuru üzerine hazırlanan 30.12.2014 tarih ve 2014-3-89/İİ sayılı İlk İnceleme Raporu, 08.01.2015 tarihli Kurul toplantısında görüşülmüş ve 15-02/15-M sayı ile önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir. İlgili karar uyarınca düzenlenen 08.04.2015 tarih ve 2014-3-89/ÖA sayılı Önaraştırma Raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.
- (3) **G. İDDİALARIN ÖZETİ:** Başvuruda özetle;
- İç Anadolu Fırın İşverenleri Sendikası (Sendika) tarafından şikayetçi teşebbüse; Eskişehir Ticaret Odası'nın (Oda) 250 gr. ekmek için belirlemiş olduğu fiyatın altında satış yapmaması, aksi takdirde Eskişehir Asliye Ticaret Mahkemesi nezdinde haksız rekabetin önlenmesi ve zarar gören fırıncı esnafının zararının giderilmesi için maddi-manevi tazminat davalarının açılacağına ihtaren bildirildiği,
 - Çoruh Ekmek Gıda ve İhtiyaç Mad. Akar İnş. Oto San. ve Tic. A.Ş. (ÇORUH) tarafından Oda'nın belirlemiş olduğu fiyat üzerinden makul ölçüde indirim yapılabileceği öne sürülerek fiyat politikasının değiştirilmediği,
 - Bunun üzerine; Sendika tarafından Eskişehir Asliye Ticaret Mahkemesi nezdinde; Oda tarafından belirlenen fiyatın altında satışın yapılamayacağını, bu fiyatın altında yapılmış olan satışların 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 55.

maddesinin altıncı fıkrası uyarınca haksız rekabet teşkil ettiği gerekçesiyle dava açıldığı

ifade edilerek; Sendika'nın ÇORUH'u belli bir fiyat seviyesinden satış yapmaya zorlayan uygulamaları nedeniyle Sendika Yönetim Kurulu hakkında 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun (4054 sayılı Kanun) çerçevesinde gereğinin yapılması talep edilmiştir. ÇORUH, Kurum kayıtlarına 19.03.2015 tarih ve 1492 sayı ile intikal eden ilave bir başvuruda daha bulunmuştur. Teşebbüs bu başvurusunda; Sendika'nın ÇORUH aleyhine açtığı davadan feragat etmesiyle, 10.12.2014 tarih ve 7036 sayılı şikayet başvurusunun konusuz kaldığını, bu nedenle şikayetinden vazgeçtiğini belirterek, incelemeye yer olmadığına karar verilmesini talep etmiştir.

- (4) **H. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda; 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca ÇORUH, Sendika ve Sendika'ya üye ekmek üreticileri hakkında soruşturma açılması gerektiği belirtilmiştir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

I.1. Hakkında İnceleme Yapılanlar

I.1.1. ÇORUH

- (5) ÇORUH, 1996 yılında Pak Maya bölge bayisi olarak gıda sektöründe faaliyetine başlamıştır. Ortaklarının birçoğu fırıncı veya unlu mamuller işletmecisi olan ÇORUH, Eskişehir'in en büyük tünel fırınlarından birisi olarak 2000 yılında kurulmuştur. ÇORUH, sahip olduğu üretim kapasitesi ile Eskişehir'deki diğer fırınlardan ayrılmaktadır.

I.1.2. Sendika

- (6) İç Anadolu Fırın İşverenleri Sendikası adı altında 1974 yılında faaliyete giren Sendika'nın 55 adet kayıtlı üyesi bulunmaktadır. Eskişehir'de faaliyet gösteren fırınlardan Oda'ya kayıtlı olan fakat Sendika'ya kayıtlı olmayanlar da mevcuttur. Sendika bünyesinde yer alan fırınlar ağırlıklı olarak Eskişehir merkezde faaliyet göstermektedir.

I.2. İlgili Pazar

- (7) Dosya konusu iddialar ekmek sektörüne ilişkin olup, incelemeye konu taraflardan ÇORUH, Eskişehir il merkezinde faaliyet göstermektedir. Teşebbüs birliği niteliğini haiz Sendika ise Eskişehir il merkezinde bulunan fırıncı esnafını bünyesinde toplamıştır. Dolayısıyla, ekmek sektörüne ilişkin çok sayıdaki Rekabet Kurulu kararları da gözönüne alınarak, ilgili ürün ve coğrafi pazar tanımı yapılması mümkündür. Ancak, İlgili Pazarın Tanımlanmasına İlişkin Kılavuz'un 20. paragrafı da dikkate alınarak, yapılacak değerlendirmenin sonuca herhangi bir etkisi olmaması nedeniyle, dosya bakımından ilgili ürün ve coğrafi pazarın belirlenmesine gerek duyulmamıştır.

I.3. Ekmek Fiyatının Tespitine İlişkin Mevzuat

- (8) Ekmek üretimi gerçekleştiren teşebbüsler, niteliklerine göre "esnaf" veya "tacir" olarak iki kategoride değerlendirilmektedir. Faaliyetlerini esnaf yahut tacir olarak sürdüren ekmek üreticilerinin fiyatlandırma hususunda tabi oldukları ilgili mevzuat farklılaşmaktadır.
- (9) Esnaf ve sanatkâr odalarına bağlı esnaf niteliğindeki işletmeler, 5362 sayılı Esnaf ve Sanatkârlar Meslek Kuruluşları Kanunu'nun 62. maddesine göre belirlenen azami fiyatlara uymak durumundadır. Ekmeğin azami satış fiyatının tespitini düzenleyen anılan madde şu şekildedir:

“Bu Kanuna tabi esnaf ve sanatkârlarca üretilen mal ve hizmetlerin fiyat tarifeleri, bağlı buldukları odalarca hazırlanır ve odanın mensubu olduğu birlik yönetim kurulu tarafından fiyat tarifesinin sunulmasından sonra otuz gün içinde onaylanır veya reddedilir. Onaylanan fiyat tarifesi belediye, mülki amirlik ve ilgili odaya yedi gün içerisinde bildirilir ve bu andan itibaren yürürlüğe girer. Fiyat tarifeleri, uygulanacak azami hadleri gösterir.

Belediyeler veya o yerin en büyük mülki amiri tespit edilen bu tarifeleri uygun bulmadıkları takdirde esnaf teşekkülü ile anlaşmaya varamazlarsa on beş gün içinde o yerin mülki amirinin ya da görevlendireceği yardımcısının başkanlığında, ticaret ve sanayi veya ticaret odasından bir temsilci ile esnaf ve sanatkârlar odaları birliği temsilcisinden teşekkül edecek bir komisyonda görüşülüp karar verilmesini isteyebilirler.

Komasyon kararları salt çoğunlukla alınır. Komasyon, tarifeleri uygun bulmadığı takdirde tarife yürürlükten kalkar. Komasyon kararına karşı, ilgililer yazılı bildirim tarihinden itibaren on gün içinde ticari davaları görmeye yetkili mahkeme nezdinde itirazda bulunabilirler. Bu mahkemenin kararı kesindir.”

- (10) Ticaret ve sanayi odalarına kayıtlı tacir ve sanayici niteliğindeki işletmeler ise, 5174 sayılı Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanunu'nun (5174 sayılı Kanun) 12. maddesi ve bu maddeye dayanarak çıkarılan Tacir ve Sanayiciler Tarafından Üretilen Mal ve Hizmetlerin Azami Fiyat Tarifelerinin Düzenlenmesi Hakkında Yönetmelik hükümleri çerçevesinde belirlenen azami satış fiyat tarifesine uymak durumundadır. Tarifenin belirlenmesi, tarifeye nasıl itiraz edileceği gibi diğer hususlar, esnaf odalarına kayıtlı fırıncı esnafı için geçerli olan mevzuata paralel bir şekilde düzenlenmiştir. 5174 sayılı Kanun'un "Odaların Görevleri" başlıklı 12. maddesinin birinci fıkrasının (ı) bendi aşağıdaki şekildedir:

“Gerektiğinde 507 sayılı Esnaf ve Küçük Sanatkârlar Kanunu'nun 125 inci maddesinde sayılan mal ve hizmetlerin azami fiyat tarifelerini, kendi üyeleri için, Bakanlıkça çıkarılacak yönetmeliğe uygun olarak tespit etmek ve onaylamak.”

- (11) 5174 sayılı Kanun'a dayanılarak, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı tarafından çıkarılan Tacir ve Sanayiciler Tarafından Üretilen Mal ve Hizmetlerin Azami Fiyat Tarifelerinin Düzenlenmesi Hakkında Yönetmelik'in "Amaç ve Kapsam" başlıklı 1. maddesi ise şu şekildedir:

“5174 sayılı Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanununa tâbi odalarca, üyeleri tarafından üretilen ve 507 sayılı Esnaf ve Sanatkârlar Kanununa tâbi esnaf ve sanatkârlar odaları tarafından belirlenmiş tarifelere konu mal ve hizmetlerin azami fiyat tarifelerinin kendi üyeleri için düzenlenmesi, uygulamaya konulması ve denetimi ile diğer usul ve esaslar bu Yönetmelikle düzenlenmiştir.”

I.4. Yapılan Tespitler

I.4.1. Eskişehir İli Ekmek Fiyatlarının Konu Edildiği Haberler

- (12) 06.05.2014 tarihli “Herkes Ekmek Satıyor Fiyatlar Giderek Düşüyor” başlıklı haber¹;
“Eskişehir’e çevre iller başta olmak üzere pek çok ilçeden getirilen ekmeklerin her köşe başında yasak olduğu halde satıldığına dikkat çeken İç Anadolu Fırın İşverenleri Sendika Şube başkanı Selami Ekşi, ekmekte başlatılan rekabetin başlıca nedenlerinden birisi de kayıt dışıdır dedi.

¹ <http://www.eskisehirinsesi.net/herkes-ekmek-satiyor-fiyatlar-giderek-dusuyor.html>

Sendika şube başkanı Ekşi, "Böyle giderse birçok fırın işletmesi daha rekabete katılacak. Fırıncı esnafı rekabete mecbur bırakıldı. Pazar da zaten daralma var. Ekmek tüketimide Eskişehir'de giderek düşüyor. Esnaf daha fazla zarar etmemek için fiyatları düşürüyor. Bu nedenle rekabet ortamı oluştu. Kayıt dışı ekmek satışının biran önce engellenmesini istiyoruz" diye konuştu

- (13) 06.07.2014 tarihli "Rekabet Ekmek Fiyatlarını Düşürdü" başlıklı haber²;

"İç Anadolu Fırın İşverenleri Sendikası Başkanı Selami Ekşi, Büyükşehir Belediyesinin ürettiği ekmekle birlikte ilçelerden ve çevre illerden de Eskişehir'e toplam 50 bin civarında ekmeğin piyasaya sürüldüğünü belirtti. Eskişehir il merkezinde 80 fırının 450 bin civarında ekmek ürettiğini, Büyükşehir Belediyesi ile çevre ilçe ve illerden gelen 50 bin civarında ekmekle birlikte 500 bin ekmek satışının gerçekleştiğini de kaydeden Ekşi, son aylarda başlatılan ekmek rekabetinin de şehir merkezinde ucuza satılan ekmeklerden dolayı olduğunu da vurguladı.

İç Anadolu Fırın İşverenleri Sendikası Başkanı Selami Ekşi şöyle konuştu: "Şehir merkezi nüfusu 700 bine ulaşan Eskişehir'de 80 fırında günde 500 bin ekmek tüketiliyor. Bunun 450 binini şehir merkezinde bulunan fırınlar üretiyor. Ancak Büyükşehir Belediyesi ile çevre il ve ilçelerden getirilen ekmekler bazı büyük marketlerde tavan fiyat olan 75 kuruşun altında satılıyor. Bu nedenle bazı fırın işverenleri de ister istemez bu rekabete ayak uydurmak zorunda kaldılar. Ben 75 kuruşa ekmek satıyorum ancak ayakta duruyorum. 50-60 kuruşa ekmek satanlar ise 3-4 ay vade ile un alarak bunu sıcak paraya dönüştürerek yaşamlarını sürdürmeye çalışmaktadırlar. Rekabet elbette iyi bir uygulama değil. Ancak rekabet yapanlarda ucuz ekmek satanların kendi pazarlarının onların ellerine geçmemesi için mecbur kalıyorlar."

- (14) 22.09.2014 tarihli "75 Kuruşun Altında Satılmayacak" başlıklı haber³;

"İç Anadolu Fırın İşveren Sendikaları Başkanı Selami Ekşi Yargıtay kararını olumlu bulduklarını söyleyerek, "Çankırı'da bir meslektaşımız Ekmek Üreticileri Federasyonu adına mahkemeye başvurmuş. Bununla ilgili 11 ay süren mahkeme neticesinde mahkemeyi kazandı. Kısa bir süre sonrada Yargıtay haksız rekabetle ilgili mevzuuyu onaylamış durumda. Eskişehir'de İç Anadolu Fırın İşveren Sendikaları olarak ilk adımı attık. Haksız rekabete sebep olan ilgili kurumlara ihtar çekerek yargılama sürecini başlatmış bulunmaktayız" dedi.

'Fırıncılık sektörü uzun zamandır haksız rekabetten dolayı can çekişmekte' diyen Başkan Ekşi, "Eskişehir'de yaklaşık 17 ay önce 250 gram ekmek 75 kuruş olarak satılması için ticaret odası tarafından tarifelendirildi. Ancak oluşan pazar daralması, haksız rekabetten dolayı ekmek 40 ve 50 kuruşa satılmakta" dedi.

Ortalama ekmek fiyatının 80 kuruş olduğunu belirten Ekşi, "Türkiye genelinde birkaç yerde bilirkişi raporuna göre ortalama 80 kuruşluk bir ekmek maliyeti söz konusu. Eskişehir'de kesinlikle bunun altında değildir. Ama dediğim gibi pazar daralması, haksız rekabet nedeniyle ekmek fiyatları bu rakamın altında. Bununla ilgili biz yasal süreci başlattık. İnşallah kısa bir süre sonra yasal olarak ekmeği 1 liraya satmayı planlıyoruz" dedi."

- (15) 23.09.2014 tarihli "Fırıncılar Zam İstiyor" başlıklı haber⁴;

² <http://www.anadolugazetesi.net/rekabet-ekmek-fiyatlarini-duurdu-n-20925.aspx>

³ <http://www.anadolugazetesi.net/75-kuruun-altinda-satilmayacak-n-22766.aspx>

⁴ <http://www.eskisehiryenigungazetesi.com.tr/ekonomi/firincilar-zam-istiyor-h6339.html>

“İç Anadolu Fırın İşveren Sendikası Başkanı Selami Ekşi, Eskişehir’de ekmeğin ticaret odasının belirlediği 75 kuruştan satılacağını söyledi. Ekşi gönüllerinden geçen rakamın ise 1 lira olduğunu belirtti. Yargıtay tarafından alınan karar doğrultusunda illere göre belirlenen ekmeğin fiyatlarının altında satış yapan fırınlara yüklü miktarda tazminat cezası ve ruhsat iptaline varıncaya kadar yaptırımlar uygulanacak. İç Anadolu Fırın İşveren Sendikaları Başkanı Selami Ekşi Yargıtay kararını olumlu bulduklarını söyleyerek, “Çankırı’da bir meslektaşımız Ekmek Üreticileri Federasyonu adına mahkemeye başvurmuş. Bununla ilgili 11 ay süren mahkeme neticesinde mahkemeyi kazandı. Kısa bir süre sonrada Yargıtay haksız rekabetle ilgili mevzuat onaylamış durumda. Eskişehir’de İç Anadolu Fırın İşveren Sendikaları olarak da ilk adımı attık. Haksız rekabete sebep olan ilgili kurumlara ihtar çekerek yargılama sürecini başlatmış bulunmaktayız” dedi. Ekmeğin 1 lira satılması için ticaret odası başvuruda bulunacaklarını söyleyen Ekşi, “Ticaret odasına tekrar müracaatımız yapacağız. Ticaret odası meclisinin alacağı bir karar ile ekmeğin 1 TL olacaktır” diye konuştu.”

I.4.2. İnceleme ve Görüşmelerde Elde Edilen Bilgi ve Belgeler

- (16) Sendika genel merkezinde yerinde inceleme yapılmış ve şikayetçi ÇORUH ile görüşme gerçekleştirilmiştir. ÇORUH tarafından ifade edilen hususlar özetle aşağıda yer almaktadır:

(.....TİCARİ SIR.....)

(.....TİCARİ SIR.....)

(.....TİCARİ SIR.....)

(.....TİCARİ SIR.....)

(.....TİCARİ SIR.....)

(.....TİCARİ SIR.....)

(.....TİCARİ SIR.....)

- (17) 10.03.2015 tarihinde Sendika'da gerçekleştirilen incelemede Sendika yönetimi tarafından alınan bazı kararlara ve "Protokol ve Karşılıklı Taahhüname" başlıklı belgeye ulaşılmıştır.
- (18) Sendika'nın 19.08.2014 tarih ve 11 sayılı kararında; *"Ticaret odasının belirlemiş olduğu ekmek fiyatının altında ekmek satarak, piyasada haksız rekabet yapan üreticilere karşı hukuki mücadelenin başlatılmasına... oy birliği ile karar verilmiştir"* ifadesi yer almaktadır. Sendika'nın 09.02.2015 tarih ve 16 sayılı kararı ÇORUH aleyhine açılan haksız rekabet davasının sonlandırılması için vekil tayin edilmesine ilişkindir. Sendika'nın 09.02.2015 tarih ve 17 sayılı kararı ise şu şekildedir: *"Sendika yönetiminin fırıncılık sektörünün gelişimi ve pazardaki sorunların giderilmesi için üçüncü şahıslarla yaptığı protokoller ve bunlara bağlı taahhütler sendika üyelerini de sorumlu kılar ve üyelerimizi de sorumluluk altında alır."*
- (19) Sendika'da gerçekleştirilen incelemede elde edilen bir diğer önemli belge ise "Protokol ve Karşılıklı Taahhüname" başlığını taşıyan, tarafların karşılıklı yazılı taahhütlerinin yer aldığı protokol taslağıdır. Sendika ve ÇORUH arasında akdedilmek üzere tanzim edilmiş protokolün konusunun; *"Eskişehir ili sınırları içerisinde Fırıncılık faaliyetine ilişkin yargıya intikal eden rekabet koşullarının taraflarca belirlenmesi açılmış olan haksız rekabet davasından feragat ve savcılığa suç duyurusundan feragat karşılıklı taahhüt ve yaptırımların esasların belirlenmesi"* şeklinde olduğu görülmüştür.
- (20) Dosya mevcudunda ayrıntılarına yer verilen ve "Sendika Tarafından Yapılacak İşler", "Çoruh Tarafından Yapılacak İşler", "Sendika ve Çoruh Tarafından Yapılacak İşler" başlıkları altında düzenlenen protokol hükümlerinin genel çerçevesini, tarafların birbirlerinden talep ettikleri üç temel hususa indirgemek mümkündür. Bunlar, ÇORUH'un Sendika tarafından belirlenecek genel fiyat düzeyine uyması, bunun karşılığında Sendika'nın ÇORUH'un mevcut müşteri portföyünü koruması ve kararlaştırılan fiyata diğer ekmek üreticilerinin de riayet etmesi için bir takım önlemler alması, ayrıca tarafların birbirleri aleyhine başlattıkları hukuki süreçleri durdurmasıdır.

I.5. Değerlendirme

- (21) Kurum kayıtlarına 10.12.2014 tarih, 7036 sayı ile intikal eden başvuruda;
- Sendika tarafından ÇORUH'a Oda'nın belirlemiş olduğu 75 kuruşluk fiyat haddinin altında ekmek satarak haksız rekabete sebebiyet verdiği, tarifinin altında ekmek satışına son vermediği takdirde yasal yollara başvurulacağıın ihtaren bildirildiği,
 - Bunu müteakiben Sendika tarafından ÇORUH hakkında haksız rekabetin tespiti, men'i ve haksız rekabet teşkil eden eylemlerinin durdurulması için dava açıldığı,
 - Sendika'nın ekmek piyasasında belli bir fiyat düzeyini geçerli kılmaya yönelik uygulamaları ile rekabeti ihlal ettiği,
 - Kurum tarafından fırıncı esnafına gönderilen rekabet mektubunda *"... Satış noktalarını zorlayarak, tarifelerle belirlenen fiyatların altında satış yapmalarının engellenmesi, "Oda Kararı" denilmek suretiyle veya ortak menfaat vb. gerekçelerle rekabete aykırı uygulamalara devam edilmesi yasaktır"* ifadelerine yer verildiği belirtilmiştir.
- (22) Eskişehir ekmek piyasasına ilişkin haberlere bakıldığında, 2014 yılı Mayıs ayında yer alan haberlerde ekmek fiyatlarının düşmeye başladığı konusunun işlendiği görülmektedir. 2014 yılı Temmuz ayında ise Sendika Başkanı tarafından bazı ekmek

üreticilerinin, daha düşük fiyatlardan ekmek satanlara karşı pazarı kaybetmemek için rekabete giriştikleri ifade edilmektedir. 2014 yılı Eylül ayında yayınlanan haberlerde Sendika Başkanı; Çankırı ilinde alınan söz konusu yargı kararlarına atıfta bulunmakta ve haksız rekabete sebep olan ilgili kurumlara ihtar çekerek yargılama sürecini başlattıklarını belirtmektedir. ÇORUH ile yapılan görüşmede ifade edilen olayların gelişimine ilişkin beyanlar, basına yansıyan haberlerin zamanlaması ile örtüşmektedir. ÇORUH, Sendika tarafından kendilerine haksız rekabet davası açılması sürecinin piyasadaki fiyat rekabetine uyarak fiyat düşürmeleriyle başladığını belirtmiştir. Gerek ÇORUH'un konuya ilişkin detaylı beyanlarından gerekse basına yansıyan haberlerden, Eskişehir ili ekmek piyasasında rekabetin yoğunlaştığı bir dönemin yaşandığı, bunun sonrasında Sendika'nın fiyat birlikteliğini sağlamaya yönelik inisiyatif kullanarak bir takım çabalara yöneldiği anlaşılmaktadır.

- (23) Sendika'da gerçekleştirilen incelemede, ÇORUH ile Sendika arasında imzalanmak üzere hazırlandığı anlaşılan bir protokol örneği elde edilmiştir. Ancak, inceleme sonrasında gerçekleştirilen görüşmede Sendika Başkanı söz konusu protokole ilişkin olarak; *"dava açmış olduğumuz teşebbüs tarafından hazırlanarak bize sunulmuştur. Ancak, tarafımızdan kabul görmediği için imzalanmamıştır."* ifadesini kullanmıştır.
- (24) Mevcut durumda protokolde kararlaştırıldığı üzere tarafların birbirleri aleyhine açtıkları davalardan feragat ettikleri görülmekle birlikte, yapılan incelemede Protokol'ün bütünüyle uygulamaya konulmadığı anlaşılmıştır. Nitekim, ÇORUH tarafından Kurum kayıtlarına 19.03.2015 tarihinde intikal ettirilen dilekçede, Sendika'nın ÇORUH aleyhine açtığı davadan feragat ettiği bu nedenle incelemeye yer olmadığına karar verilmesinin talep edildiği görülmektedir.
- (25) Yapılan incelemede, anılan protokolün imzalanmadığı ve söz konusu hükümlerin tamamıyla uygulamaya geçirilmediği tespit edilmiştir. Ancak, rekabet hukuku açısından fiyatların piyasa koşulları içinde teşebbüslerin birbirinden bağımsız şekilde alacakları kararlar ile oluşması esastır. 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi *"Belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemleri hukuka aykırı ve yasaktır"* hükmünü haizdir. Bu çerçevede, Eskişehir merkezde faaliyet gösteren fırınların teşebbüs birliği niteliğini haiz Sendika bünyesinde örgütlenerek fiyatları aralarında koordine etmeye yönelik çabalarının, 4054 sayılı Kanun maddesine aykırılık teşkil etmemesi bakımından rekabeti bozucu etki doğuran ya da doğurabilecek bu tür uygulamalardan kaçınılması gerektiği hususunda anılan Kanun'un 9. maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca görüş bildirilmesi gerektiği kanaatine varılmıştır.

J. SONUÇ

- (26) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre,
1. Dosya konusu iddialara yönelik olarak 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca bu aşamada soruşturma açılmasına gerek olmadığına,
 2. Bununla birlikte, elde edilen bulgu ve emareler dikkate alınarak, 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında rekabeti bozucu etki doğuran ya da doğurabilecek uygulamalardan kaçınılması gerektiği, aksi takdirde 4054 sayılı Kanun çerçevesinde haklarında işlem başlatılacağı yönünde Kanun'un 9. maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca ilgili teşebbüs birliğine ve birlik kanalıyla tüm

üye teşebbüslere iletilmek üzere görüş bildirilmesi için Başkanlığın görevlendirilmesine

OYÇOKLUĞU ile karar verilmiştir.

KARŞI OY GEREKÇESİ

(07.07.2015 tarihli ve 15-28/338-110 sayılı Kurul Kararı)

Kurulun 07.07.2015 Tarih ve 15-28 Sayılı Toplantısında görüşülen İç Anadolu Fırın İşverenleri Sendikası tarafından Çoruh Ekmek Gıda ve İhtiyaç Mad. Akar İnş. Oto San. Ve Tic. A.Ş.' ye Eskişehir Ticaret Odası' nın belirlemiş olduğu azami ekmek satış fiyatının altında ekmek satmaması yönünde baskı uygulandığı iddiasına yönelik olarak düzenlenen Rapora ve incelenen dosya kapsamına göre Kurulca alınan 4054 sayılı Kanununun 41. Maddesi uyarınca şikâyetin reddi ile soruşturma açılmaması kararına aşağıdaki gerekçelerim nedeniyle karşıyım.

Bilindiği üzere, Kurum kayıtlarına 10.12.2014 tarih, 7036 sayı ile intikal eden başvuruda; Sendika tarafından Çoruh' a Odanın belirlemiş olduğu 75 kuruşluk fiyat haddinin altında ekmek satarak haksız rekabete sebebiyet verdiği, tarifinin altında ekmek satışına son vermediği takdirde yasal yollara başvurulacağına ihtaren bildirildiği, bunu müteakiben sendika tarafından Çoruh hakkında haksız rekabetin tespiti, meni ve haksız rekabet teşkil eden eylemlerinin durdurulması için dava açtığı, sendikanın ekmek piyasasında belli bir fiyat düzeyini kurmaya yönelik geçerli uygulamaları ile rekabeti ihlal ettiği, Kurum tarafından fırıncı esnafına gönderilen rekabet mektubunda "...satış noktalarını zorlayarak tarifelerle" belirlenen fiyatların altında satış yapmalarının engellenmesi "oda kararı" denilmek suretiyle veya ortak menfaat vb. gerekçelerle rekabete aykırı uygulamalara devam edilmesi yasaktır..." ifadelerine yer verildiği belirtilmiştir.

Karara konu Raporda; anılan şikâyet konusu ile ilgili olarak sendikaca düşük fiyatla satış yapan Çoruh' a gerekli işlemlerin yapılması konusunda kararlar alındığı, Çoruh' u düşük satışı fiyattan vazgeçirmek amacıyla görüşmeler yapıldığı, bu durumun Eskişehir' de yayın yapan gazete ve internet sitelerine yansıdığı, 06.05.2014, 06.07.2014, 22 ve 23.09.2014 tarihli medya haberlerinin bu durumu ortaya koyduğu, Çoruh yetkilisi tarafından raportörlere verilen ifadelerde rekabet ihlalinin tüm yönleriyle açıklandığı, yine sendika ve Çoruh yetkilileriyle hazırlanan "Protokol ve Karşılıklı Taahhütname"de yargı aşamasına gelen sürecin normalleştirilmesine yönelik olarak tarafların uyması gereken yükümlülöklere yer verildiği, anılan belgeye uygun hareket edilmesi sonrasında ise Çoruh' un düşük fiyatlı ekmek satması uygulamasından vazgeçtiği, Sendikanın da Çoruh aleyhine başlattığı yargı süreçlerinden feragat ettiği ve dolayısıyla sendika tarafından Çoruh aleyhine yapılan rekabetçi davranışlardan vaz geçirme çabasının başarıya ulaştığı anlaşılmaktadır.

Sonuç olarak; yukarıda yer verilen açıklamalar çerçevesinde Kurumca gönderilen Rekabet Mektubundaki uyarılara rağmen rekabet ihlali davranışlarına

15-28/338-110

devam eden Sendika ve üyeleri hakkında karara konu Raporda ulaşılan sonuç gereğince de soruşturma açılması gerekirken bunun yapılmayarak soruşturma yerine 4054 Sayılı Kanunun 9/3 maddesi gereğince görüş bildirilmesi ile yetinilmesi kararına karşı olmamız gerekmiştir.

Fevzi ÖZKAN
Kurul Üyesi